

III

(Prípravné akty)

EURÓPSKY HOSPODÁRSKY A SOCIÁLNY VÝBOR

484. PLENÁRNE ZASADNUTIE V DŇOCH 14. A 15. NOVEMBRA 2012

Stanovisko Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru na tému „Návrh smernice Rady, ktorou sa mení a dopĺňa smernica 2006/112/ES o spoločnom systéme dane z pridanej hodnoty, pokiaľ ide o zaobchádzanie s poukazmi“

COM(2012) 206 final – 2012/0102 (CNS)

(2013/C 11/06)

Spravodajca: **Viliam PÁLENÍK**

Rada Európskej únie sa 24. mája 2012 rozhodla podľa článku 113 Zmluvy o fungovaní Európskej únie prekonzultovať s Európskym hospodárskym a sociálnym výborom

„Návrh smernice Rady, ktorou sa mení a dopĺňa smernica 2006/112/ES o spoločnom systéme dane z pridanej hodnoty, pokiaľ ide o zaobchádzanie s poukazmi“

COM(2012) 206 final – 2012/0102 (CNS).

Odborná sekcia pre hospodársku a menovú úniu, hospodársku a sociálnu súdržnosť poverená vypracovaním návrhu stanoviska výboru v danej veci prijala svoje stanovisko 2. októbra 2012.

Európsky hospodársky a sociálny výbor na svojom 484. plenárnom zasadnutí 14. a 15. novembra 2012 (schôdza zo 14. novembra 2012) prijal 116 hlasmi za, pričom žiadny člen nehlasoval proti a 18 sa hlasovania zdržali, nasledujúce stanovisko:

1. Zhrnutie záverov a odporúčaní EHSV

1.1 Komisia prezentovala 10. mája 2012 návrh smernice Rady, ktorou sa mení a dopĺňa smernica 2006/112/ES o spoločnom systéme dane z pridanej hodnoty, pokiaľ ide o zaobchádzanie s poukazmi. Jej zámerom je, aby sa pri tom uplatnil princíp obsiahleho, neutrálneho a transparentného zdanenia.

1.2 Komisia chce zaviesť jednotné pravidlá, ktoré zamedzia dvojitému zdaneniu alebo vyhýbaniu sa daňovej povinnosti. Komisia je presvedčená, že pri zachovaní statusu quo sa bude zvyšovať nerovnováha na spoločnom trhu, čo bude mať za následok narušenie hospodárskej súťaže kvôli nejednotným podmienkam pre účastníkov spoločného trhu.

1.3 Poukazy dosahujú rozmach najmä v poslednom období. Kvôli rôznorodým typom uplatnenia a použitia poukazov

dochádza k nejednoznačnosti výkladu pri uplatnení si daňovej povinnosti. Preto je potrebné definovať čo najjednoznačnejšie pravidlá pre všetky členské štáty, aby sa zamedzilo nerovnováhe na spoločnom trhu.

1.4 EHSV víta snahu čo najpresnejšie definovať rôzne typy poukazov. Definovanie jednotlivých typov poukazov má zamedziť snahe o obchádzanie daňovej povinnosti pri ich použití. Na druhej strane, vystavitelia poukazov vďaka pravidlám nebudú znevýhodnení v porovnaní s konkurenciou.

1.5 EHSV zvlášť víta snahu Komisie zbaviť sa nadmernej administratívnej záťaže pri distribúcii viacúčelových poukazov, keď daňovú povinnosť by mal splniť len poskytovateľ, keďže len on vie, kedy a ako bol viacúčelový poukaz uplatnený.

1.6 Vymedzenie pravidiel pre uplatnenie daňovej povinnosti, pokiaľ ide o zaobchádzanie s poukazmi, nebude mať žiadnu pridanú hodnotu, pokiaľ pravidlá nebudú rešpektované všetkými členskými štátmi. Preto je nevyhnutné, aby sa jednotlivé členské štáty riadili podľa spoločných pravidiel a odstránili rôzne výnimky, ktoré umožňujú deformáciu hospodárskej súťaže a zníženie konkurenčného prostredia.

1.7 Snahou Komisie je zmeniť smernicu o dani z pridanej hodnoty, pokiaľ ide o zaobchádzanie s poukazmi, kvôli rozvíjajúcim sa telekomunikačným službám. Predplatené telefónne poukazy tvoria veľkú časť celkového objemu poukazov.

1.8 EHSV chce poukázať na viacero otvorených otázok, ktoré sa musia vyriešiť pred nadobudnutím platnosti smernice. Medzi hlavné otvorené otázky patria možné problémy pri darovaní poukazov, spojené s existenciou limitov oslobodených od daňovej povinnosti v jednotlivých členských krajinách, neexistenciou prechodných ustanovení a nedefinovaním pravidiel pri neuplatnení jednocelových poukazov.

2. Hlavné prvky a pozadie stanoviska

2.1 V smernici Rady 2006/112/ES z 28. novembra 2006 o spoločnom systéme dane z pridanej hodnoty sa ustanovujú pravidlá času a miesta dodania tovaru a poskytnutia služieb, základu dane, vzniku daňovej povinnosti (DPH) a nároku na odpočet. Tieto pravidlá však už nepostačujú na podrobné zabezpečenie súladu pri zdaňovaní poskytnutých poukazov. Následkom toho vznikajú trhové nerovnosti, a to až do takej miery, že to má nepriaznivý vplyv na riadne fungovanie vnútorného trhu.

2.2 Pri nekoordinovanom postupe, ktorý momentálne prevláda medzi členskými štátmi dochádza k značným trhovým nerovnostiam, ktoré treba zamedziť. Preto komisia navrhuje zaviesť jednotné pravidlá, ktoré zabezpečia spoľahlivé a jednotné zaobchádzanie, zabráni nezrovnalostiam, narušeniu hospodárskej súťaže, dvojitému zdaneniu alebo nezdaneniu a obmedzia riziko vyhýbania sa daňovým povinnostiam týkajúcim sa zdanenia poukazov.

2.3 Rôznymi špecifikáciami poukazov nastáva problematické uplatnenie daňovej povinnosti. Je preto nevyhnutné rozlišovať medzi rôznymi typmi poukazov a ustanoviť jasné pravidlá, podľa ktorých sa budú tieto poukazy rozdeľovať.

2.4 Cieľom smernice je vymedzenie poukazu od platobného nástroja a definovanie poukazu, ktorý môže mať elektronickú alebo fyzickú podobu podľa charakteru použitia. Taktiež sa definujú povinnosti, ktoré vyplývajú vystaviteľovi poukazu.

2.5 Poukaz je právo na tovar alebo služby, alebo právo na získanie zľavy. Tieto práva sú však často prenášané z jednej

osoby na druhú bez uplatnenia. Aby sa zabránilo riziku dvojitého zdanenia, v prípade, že sa služba zodpovedajúca tomuto právu zdaňuje, je potrebné ustanoviť, že postúpenie tohto práva a výmena tovaru alebo služieb by sa mali považovať za jediné plnenie.

2.6 Na zabezpečenie neutrality by sa daňová povinnosť mala vzťahovať na jediné plnenie dodaného tovaru alebo služby, ktoré boli poskytnuté za poukaz.

2.7 Smernica stanovuje zdanenie poukazov vystavených cestovými kancelármi v členskom štáte, v ktorom je cestovná kancelária zriadená. Pre prípadné snahy zmeny miesta zdanenia sa ustanovuje, že dodaný tovar, respektíve dodané služby za tieto poukazy podliehajú tejto úprave.

2.8 Komisia navrhuje pre poukazy, ktoré prechádzajú distribučnou sieťou, aby sa stanovila konečná hodnota poukazu pri jeho vystavení. Tak sa zachová výška DPH, ktorá sa pri distribúcií viacúčelového poukazu nezmení.

2.9 Ak poukazy distribuuje zdaniteľná osoba konajúca vo svojom mene, ale na účet inej osoby, predpokladalo by sa, že zdaniteľná osoba sama prijala a poskytla poukazy. Ak by distribúcia zahŕňala viacúčelové poukazy, v prípade ktorých sa zdanenie uskutoční len pri uplatnení poukazu, malo by to za následok úpravu vo všetkých fázach distribučného reťazca, pričom by sa nevytvoril žiaden nový príjem z daní, alebo len malý. S cieľom zamedziť nadmernej administratívnej záťaži by sa zdaniteľná osoba distribuujúca takéto poukazy nemala posudzovať ako osoba, ktorá sama dostala a poskytla poukaz.

2.10 Komisia definuje zdanenie viacúčelových poukazov pri ich distribúcií. V prípade, že distribútor predajom ďalšiemu distribútorovi vytvorí zisk, distribučná služba by sa mala zdaňovať podľa marže distribútora.

2.11 Daná smernica navrhuje vylúčiť všetky výnimky, ktoré by si členské štáty nárokovali pri uplatnení daňovej povinnosti pri cezhraničnom dodaní tovaru alebo služieb. Týmto nariadením by sa zamedzila možnosť dvojitého zdanenia alebo nezdanenia.

2.12 Poukazy komisia rozdeľuje podľa typu použitia na jednocelové a viacúčelové poukazy. Jednocelové poukazy predstavujú právo na dodanie tovaru alebo poskytnutie služieb, ak je miesto a prijatá suma za tento poukaz známa. DPH pri jednocelových poukazoch je splatná z prijatej sumy za tento poukaz, aj keď táto platba bola prevedená pred dodaním tovaru alebo poskytnutím služby. V prípade viacúčelových poukazoch nastáva daňová povinnosť až v okamžiku, keď sa daný poukaz uplatní.

2.13 Komisia stanovuje pri poukazoch na poskytnutie zľavy na dodanie tovaru alebo poskytnutie služieb, že ak sa daný poukaz uplatní dodávateľ poskytol službu vystaviteľovi poukazu.

2.14 V prípade, ak sa zníženie ceny tovaru alebo služieb poskytne výmenou za poukaz, poskytovateľ prijal náhradu od vystaviteľa preukazu, ktorá tvorí základ dane propagačnej služby, ktorú poskytovateľ poskytol vystaviteľovi.

2.15 Pri viacúčelových poukazoch len poskytovateľ poukazu vie, čo sa dodalo, kde a kedy. Na zabezpečenie zaplatenia DPH by mal len poskytovateľ povinnosť zaplatiť DPH daňovým orgánom za tovary a služby, ktoré boli dodané a poskytnuté.

2.16 Komisia poukazuje na zabezpečenie správneho uplatnenia a výberu splatnej DPH pri poskytnutí cezhraničnej distribúcií poukazov, ak táto distribúcia vedie k samostatnej službe odlišujúcej sa od tovarov a služieb získaných za poukazy.

2.17 Keďže členské štáty samostatne nedosiahnu zjednodušenie, harmonizáciu a modernizáciu predpisov o dani z pridanej hodnoty vzťahujúcej sa na poukazy, Komisia navrhla túto smernicu na úrovni Únie podľa článku 5 Zmluvy o Európskej únii.

3. Všeobecné pripomienky a komentáre

3.1 EHSV víta úsilie Komisie o zjednodušenie, harmonizáciu a modernizáciu predpisov o dani z pridanej hodnoty na spoločnom trhu. Pri zachovaní terajšieho stavu, keď členské štáty riešia problematiku daňovej povinnosti týkajúcu sa poukazov samostatne, dochádza k dvojitému zdaneniu alebo k vyhýbaniu sa daňovej povinnosti, čo pôsobí deformačne na spoločnom trhu.

3.2 EHSV pozitívne hodnotí postup Komisie pri dopĺňaní smernice o dani z pridanej hodnoty, pokiaľ ide o zaobchádzanie s poukazmi. Avšak EHSV nabáda Komisiu, aby sa v blízkej budúcnosti zamerala aj na ďalšie nemarginálne trhy tovarov a služieb ako je doprava, inteligentné mobilné telefóny, či internet a sociálne siete.

3.3 V rámci zmeny smernice sa nerieši problém kupónov, ktoré majú podobné využitie. V prípade zmeny pravidiel len pre poukazy sa dá predpokladať, že by sa začali viacej využívať nástroje podobné poukazom, ktoré však nemajú jasne definované pravidlá. Preto by bolo vhodné doplniť do smernice pojem kupón a vymedziť pravidlá narábania s kupónmi.

3.4 Zmena smernice sa uskutočňuje hlavne kvôli nárastu používania poukazov v telekomunikáciách, ktoré tvoria väčšinu

na trhu poukazov. EHSV odporúča Komisii dôkladne vymedziť využitie telefónnych poukazov, keďže vďaka moderným technológiám sa otvárajú široké možnosti ich využívania.

3.5 EHSV súhlasí s doplnením smernice ohľadom dane z pridanej hodnoty z pohľadu poukazov. Pravidlá zaobchádzania s plneniami, ktoré zahŕňajú poukazy, sa neustanovujú ani v šiestej smernici o DPH⁽¹⁾, ani v smernici o DPH⁽²⁾. Z tohto dôvodu nastávajú problémy so základom dane, časom plnenia, či miestom plnenia. Pri cezhraničnej distribúcií poukazov dochádzalo k neistote plnenia a problematickému výkladu z pohľadu vystaviteľa poukazov, ako aj distribútora poukazov.

3.6 Spoločné pravidlá o DPH sa prijali v roku 1977 a spoločný trh čelí viacerým zmenám, ktoré sa postupom času vynárajú ako dôsledok nových obchodných praktík. Preto je nevyhnutné, aby sa pravidlá o DPH inovovali podľa zmien správania sa jednotlivých subjektov na trhu. Platobné poukazy a ich zdanenie je jednou zo zmien, s ktorými sa v minulosti nepočítalo, a preto je potrebné tieto zmeny zahrnúť aj do pravidiel.

3.7 Nastolením jasných pravidiel sa vyriešia viaceré otázky, ktorým čelí Súdny dvor Európskej únie. Ten vydal viaceré čiastkové usmernenia ohľadom tejto problematiky, ktoré však neriešili danú problematiku komplexne. Preto EHSV víta ustanovenie podmienok ohľadom dane z pridanej hodnoty, pokiaľ ide o poukážky, čím sa nastolia jasné podnikateľské podmienky a odstráni sa ako dvojité zdanenie, tak aj nezdanenie.

3.8 EHSV víta definovanie jednoúčelových, viacúčelových poukazov a poukazov na zľavy, čím sa v rozsiahlej problematike stanovuje vymedzenie pravidiel, podľa ktorých sa subjekty na trhu musia správať.

4. Konkrétne pripomienky a komentáre

4.1 EHSV víta oddelenie platobnej služby od poukazu. Taktiež vítané je definovanie jednoúčelového a viacúčelového poukazu a poukazu na zľavu, ktoré sa nachádza v článku 30a návrhu smernice. Týmto rozšírením sa definujú jednotlivé typy poukazov.

4.2 Definovať maximálnu dĺžku splatnosti poukazu pre spotrebiteľa. V prípade poukazu s neobmedzenou lehotou splatnosti sa vynárajú problémy s možnou zmenou daňovej sadzby vrátením DPH.

⁽¹⁾ Smernica Rady 77/388/EHS zo 17. mája 1977 o zosúladiení právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa daní z obratu – spoločný systém dane z pridanej hodnoty: jednotný základ jej stanovenia (Ú. v. ES L 145, 13.6.1977, s. 1) („šiesta smernica o DPH“).

⁽²⁾ Smernica Rady 2006/112/ES z 28. novembra 2006 o spoločnom systéme dane z pridanej hodnoty (Ú. v. EÚ L 347, 11.12.2006, s. 1) („smernica o DPH“), ktorou sa nahrádza šiesta smernica o DPH od 1. januára 2007.

4.3 Definovanie jediného plnenia v článku 30b ako poskytnutie poukazu, ktorý zahŕňa právo na dodanie tovaru alebo poskytnutie služieb a následné dodanie tohto tovaru alebo poskytnutie služieb je pozitívne a zjednodušuje to uplatnenie si daňovej povinnosti. Žiaduce je aj prepojenie tohto článku na článok 74c.

4.4 Používanie jednoúčelových poukazov podstatne zjednoduší článok 65, ktorý definuje vznik daňovej povinnosti a taktiež aj daňový základ.

4.5 Jasne definovať postup, ktorý sa bude uplatňovať pri jednoúčelovom poukaze. Zdanenie jednoúčelového poukazu nastáva v okamihu predaja tohto poukazu. V prípade, že sa však jednoúčelový poukaz neuplatní, aj podľa rozhodnutia Súdneho dvora EÚ neexistuje právo vymáhať daňovú povinnosť od vystaviteľa poukazu. Avšak vystaviteľ poukazu už daň z pridanej hodnoty zaplatil.

4.6 Jednoznačnejšie definovať postup zdaňovania pri nulovej alebo zápornej distribučnej marži viacúčelových poukazov, ako aj pri rozdielnych daňových základoch alebo nulových sadzbách v niektorých členských štátoch, ako to je napríklad pri farmaceutických výrobkoch.

4.7 Komisia stanovuje, že ak sa tovar dodaný alebo služby poskytnuté na základe uplatnenia poukazu zdanenia, zdaniteľná osoba má nárok na odpočet DPH vzniknutej na nákladoch vo vzťahu k vystaveniu poukazu. Malo by sa objasniť, že táto suma DPH je odpočítateľná aj vtedy, ak tento tovar alebo služby dodá, respektíve poskytne osoba odlišná od vystaviteľa poukazu.

4.8 EHSV vidí možné problémy v článku 74a odseku 1 a odseku 2, kde môžu nastať komplikácie pri viacúčelových poukazoch pri cezhraničnom pohybe vo vyčíslaní základu dane a nominálnej hodnoty plnenia vo väzbe na rozdielne dane z pridanej hodnoty v jednotlivých krajinách použitia poukazov.

4.9 Problémom pre zavedenie jednotných pravidiel dane, pokiaľ ide o poukazy, sú podľa EHSV aj pravidlá prechodných ustanovení, najmä pokiaľ ide o dĺžku, keďže viacero viacúčelových poukazov má dlhšiu lehotu splatnosti.

4.10 Nadmierna administratívna záťaž môže vzniknúť pri čiastkovom plnení v rôznych členských štátoch. Ako príklad je možné uviesť čiastočné čerpanie limitu telekomunikačných služieb v rôznych členských štátoch.

4.11 Viaceré otvorené otázky sa vynárajú aj pri problematike darovania poukazov za účelom propagácie tovarov alebo služieb. V tomto prípade sa často daný poukaz neuplatní, prípadne uplatní bez vedomia vystaviteľa. Tieto kroky následne vytvárajú problémy pri plnení daňovej povinnosti.

4.12 V dnešnom stave majú viaceré členské krajiny limity, po ktoré sú oslobodené rôzne propagačné poukazy na tovar alebo služby pre jednotlivé firmy. Kvôli heterogenite ekonomickej výkonnosti a veľkosti trhov členských krajín sa tieto limity pre propagačné poukazy výrazne rôznia. Tieto krajiny by museli odstrániť tieto výnimky tak, aby na spoločnom trhu nedochádzalo k deformáciám. To by sa zamedzilo možným špekuláciám zo strany firiem v snahe optimalizovať daňovú povinnosť a vyrábať a distribuovať propagačné poukazy v krajinách, kde by limity pre oslobodenie daňovej povinnosti pre tieto poukazy existovali. Je možné ponechať limit, ale zjednotiť ho pre všetkých, však zrejme len v oblasti poukazov lebo všeobecný limit by v oblasti reklamných predmetov spôsobil problémy.

4.13 EHSV očakáva, že zavedením jednotných pravidiel vo všetkých členských štátoch a odstránením možnosti vyhýbania sa daňovej povinnosti sa zvýši výber dane z pridanej hodnoty z poukazov, a tým v konečnom dôsledku aj daňové príjmy jednotlivých členských štátov, a posilní sa aj rozsah, neutralnosť a transparentnosť tohto zdanenia. Zmena smernice bude mať teda vplyv na rozpočet Európskej únie. Aj keď tento vplyv sa dá veľmi ťažko kvantifikovať, EHSV očakáva pozitívnu zmenu.

4.14 Poukazy na tovar alebo služby, prípadne poukazy na zľavu za tovar alebo služby zažívajú rozmach hlavne v poslednom období. Nastáva neustále rozširovanie účelovosti a rozmanitosti druhov poukazov, ktoré v budúcnosti určite neustane. Je preto nevyhnutné predpokladať, že bude nutné pokrývať novými pravidlami nové typy poukazov, ktoré nebudú mať jasne definovaný účel použitia.

V Bruseli 14. novembra 2012

Predseda
Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru
Staffan NILSSON